

بنیاد خیریه خواجه نصیر طوسی

اساسنامه، تشکیلات و سازمان دهیاری ها

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۱ بنا به پیشنهاد شماره ۳۷۳۸/۸/۱ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱ وزارت کشور و به استناد تبصره (۲) ماده واحده قانون تاسیس دهیاری های خودکفا در روستاهای کشور - مصوب ۱۳۷۷ - اساسنامه، تشکیلات و سازمان دهیاری ها را به شرح ذیل تصویب نمود:

فصل اول - کلیات

ماده ۱- محدوده خدماتی هر دهیاری به پیشنهاد مشترک دهیار و شورای اسلامی روستا - که در این اساسنامه شورا نامیده می شود - و موافقت شورای اسلامی بخش یا جانشین قانونی آن ها تعیین می شود و پس از کسب نظر از دستگاه های فنی ذی ربط و تایید استاندارد قابل اجرا است.

تبصره - در صورتی که محدوده قانونی روستا قبلا به وسیله دستگاه های ذی ربط تعیین شده باشد تا تعیین محدوده جدید، محدوده قبلی قابل استناد است.

ماده ۲- دهیاری نهاد عمومی غیر دولتی محسوب می شود. دارای شخصیت حقوقی مستقل است و به صورت خودکفا اداره می شود.

ماده ۳- هر دهیاری دارای درجه ای خواهد بود که با توجه به حجم کار، درآمد، جمعیت و وسعت روستا تعیین و پس از کسب نظر از وزارت جهاد کشاورزی از طریق وزارت کشور ابلاغ می شود.

ماده ۴- کلیه مکاتبات دهیاری فقط با امضای شخص دهیار معتبر است.

ماده ۵- دهیار طبق بند (م) ماده (۶۸) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران - مصوب ۱۳۷۵ - (که در این اساسنامه، قانون شوراها نامیده می شود) برای مدت چهار سال توسط شورا انتخاب و برای صدور حکم به بخشدار معرفی می شود و انتخاب مجدد وی بلامانع است.

تبصره ۱- یک نسخه از حکم دهیار توسط بخشدار به واحد مربوط دراستانداری ارسال می شود.

تبصره ۲- واحدهای ذی ربط در استانداردها مکلفند فهرست اسامی کلیه دهیاران و خلاصه وضعیت آن ها را تنظیم و به اداره ذی ربط در وزارت کشور ارسال نمایند. همچنین هر گونه تغییر و اصلاحی باید به اداره یاد شده اعلام شود.

ماده ۶- خدمت دهیار در موارد زیر به پایان می رسد:

۱- حجر دهیار.

۲- از دست دادن هر یک از شرایط احراز سمت دهیار به تشخیص شورا.

۳- قبول استعفای دهیار توسط شورا.

تبصره - در صورت عدم قبول استعفا از طرف شورا، دهیار می تواند بعد از پانزده روز از تاریخ اعلام، استعفای خود را به دفتر بخشداری ارسال کند و شورا موظف است حداکثر قبل از اتمام مدت، دهیار جدید را انتخاب و جهت صدور حکم به بخشدار معرفی نماید.

۴- عزل دهیار با اکثریت آرای اعضای شورا با رعایت آیین نامه ها و مقررات مربوط.

۵- عدم حضور در محل خدمت بیشتر از پانزده روز بدون کسب مجوز از رییس شورا یا نداشتن عذر موجه به تشخیص شورا.

ماده ۷- کارکنان دولت، سازمان ها و موسسات وابسته به دولت، موسسات عمومی غیردولتی و دولتی و سازمان های وابسته به آن های می توانند به عنوان مامور به خدمت در سمت دهیار انجام وظیفه نمایند و پس از خاتمه دوره خدمت با رعایت مقررات استخدامی مربوط به سازمان محل خدمت اولیه خود بازگردند و مدت مامویت آن ها جزء سوابق خدمتی مرتبط آنان محسوب می شود؛ چنانچه دهیار از بین مستخدمان وزارتخانه ها یا موسسات یاد شده انتخاب نشده باشد پس از برکناری یا خاتمه دوره قانونی یا استعفای او، دهیاری، وزارت کشور و سایر مراجع ذی ربط در قبال او هیچ گونه تعهد استخدامی نخواهند داشت.

تبصره ۱- هرگاه یکی از کارمندان وزارتخانه ها و موسسات دولتی موضوع این ماده برای تصدی دهیاری انتخاب شود و خود او راضی باشد، اداره متبوع کارمند مکلف است با ماموریت او موافقت کند.

تبصره ۲- دهیار می تواند همزمان با تصدی مسئولیت دهیاری به فعالیت آموزشی خود نیز ادامه دهد.

ماده ۸- در فاصله بین برکناری دهیار یا استعفا یا خاتمه خدمت او، تا انتخاب دهیار جدید که نباید بیش از سه ماه به طول انجامد، یکی از کارکنان دهیاری به انتخاب شورا به عنوان سرپرست دهیاری انجام وظیفه می نماید.

ماده ۹- دهیار در زمان تصدی خود، نمی تواند رییس یا عضو هیات مدیره یا مدیر عامل شرکت ها و موسساتی باشد که تمام یا قسمتی از حوایج عمومی حوزه دهیاری را تامین می نماید. همچنین دهیار حق ندارد در معاملات و قراردادهایی که یک طرف آن دهیاری است به طور مستقیم ذی سهم یا ذی نفع باشد.

فصل دوم - وظایف

ماده ۱۰- وظایف تفصیلی دهیار و دهیاری جهت اداره و حفظ توسعه پایدار روستا بر اساس قانون شوراهای و با رعایت قوانین و مقررات مربوط به شرح زیر است:

- ۱- بهبود وضع زیست محیطی روستا.
- ۲- کمک به شورا در خصوص بررسی و شناخت کمبودها، نیازها و نارسایی های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و امور رفاهی روستا و تهیه طرح ها و پیشنهادهای اصلاحی و عملی در زمینه های یاد شده و ارائه آن به مسئولان ذی ربط جهت اطلاع و برنامه ریزی و اقدام لازم.
- ۳- تشویق و ترغیب روستاییان به انجام اقدامات لازم در جهت رعایت سیاست های دولت.
- ۴- مشارکت و همکاری با شورا در جهت پی گیری اجرای طرح های عمرانی اختصاص یافته به روستا.
- ۵- همکاری موثر با سازمان ثبت احوال در جهت ثبت موالید و متوفیات و تهیه آمار مربوط.
- ۶- تامین اراضی مورد نیاز مرتبط با اهداف و وظایف دهیاری پس از اخذ مجوز قانونی.
- ۷- همکاری موثر با مسئولان ذی ربط در جهت حفظ و نگهداری منابع طبیعی واقع در محدوده قانونی و حریم روستا.
- ۸- تشویق و ترغیب روستاییان به توسعه صنایع دستی و اهتمام به ترویج، توسعه و بازاریابی محصولات کشاورزی و دامی روستا.
- ۹- اجرای مصوبات شورا.
- ۱۰- همکاری با نیروی انتظامی و ارسال گزارش پیرامون وقوع جرایم و اجرای مقررات خدمت وظیفه عمومی، حفظ نظم عمومی و سعی در حل اختلافات محلی.
- ۱۱- اعلام فرامین و قوانین دولتی مربوط و پیگیری حسن اجرای آن ها.
- ۱۲- مراقبت، حفظ و نگهداری اموال و تاسیسات عمومی در اختیار دهیاری.
- ۱۳- همکاری با سازمان ها و نهادهای دولتی و ایجاد تسهیلات لازم برای ایفای وظایف آن ها.
- ۱۴- مراقبت بر اجرای مقررات بهداشتی و حفظ نظافت و ایجاد زمینه مناسب برای تامین بهداشت محیط.
- ۱۵- ارسال گزارش های درخواست شده به شورا در موعد مقرر توسط دهیار.
- ۱۶- حضور دهیار در زمان و مکان مقرر و پاسخگویی به سوالات در صورت تقاضای شورا.

۱۷- ارسال گزارش ماهانه فعالیت های دهیاری برای شورا و رونوشت آن به بخشداری.

۱۸- تهیه تعرفه عوارض با همکاری شورا و ارائه آن به شورای اسلامی بخش به منظور تصویب و طی سایر مراحل قانونی.

۱۹- وصول عوارض مصوب مراجع قانونی و مصرف آن در موارد معین.

۲۰- مراقبت بر وضعیت بهداشتی گرمابه ها، نانوائی ها، قصابی ها، قهوه خانه ها و فروشگاه های مواد غذایی و بهداشتی بر اساس ضوابط و مقررات مربوط و معرفی اماکن غیر بهداشتی به مسئولان ذی ربط.

۲۱- برآورد، تنظیم و ارائه بودجه سالانه دهیاری و متمم و اصلاح آن به شورا جهت تصویب.

۲۲- اهدا و قبول اعانات و هدایا به نام روستا با تصویب شورا.

۲۳- فراهم نمودن زمینه ایجاد خیابان ها، کوچه ها، میدان ها، پارک ها، فضاهای سبز، ورزشی و آموزشی، مراکز تفریحی عمومی و مجاری آب و توسعه معابر و اجرای آن ها از طریق دهیاری و همکاری در زمینه طرح بهسازی روستا.

۲۴- نظیف، نگهداری و تسطیح معابر و انهار عمومی و مجاری آب ها و فاضلاب و لایروبی قنوات مربوط به روستا و تامین آب و روشنایی در حد امکان.

۲۵- کمک در احداث تاسیسات تولید و توزیع آب، برق و مخابرات و تعیین نرخ آن در روستا تا زمان اقدام مراجع ذی ربط (وزارتخانه های جهاد کشاورزی، نیرو، پست و تلگراف و تلفن و شرکت آب و فاضلاب روستایی).

۲۶- مراقبت بر بهداشت ساکنان روستا و تشریک مساعی با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای واکسیناسیون در جهت پیش گیری از بیماری های واگیر.

۲۷- جلوگیری از تکدی گری و واداشتن متکدیان به کار.

۲۸- انجام معاملات دهیاری اعم از خرید و فروش اموال منقول و غیرمنقول، مقاطعه، اجاره و استجاره.

۲۹- ایجاد و سازماندهی غسل خانه و گورستان و تهیه وسایل حمل اموات و مراقبت در انتظام امور آن ها.

۳۰- اتخاذ تدابیر لازم برای حفظ روستا از خطر سیل و حریق و رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک واقع در معابر و اماکن عمومی و تسطیح چاه ها و چاله های واقع در معابر بر اساس مصوبات شورا.

۳۱- همکاری در جلوگیری از شیوع بیماری های انسانی و حیوانی واگیر و مشترک انسان و دام، اعلام مشاهده این گونه بیماری ها به مراکز بهداشتی درمانی و دامپزشکی محل یا سایر مراکز ذی ربط، اهتمام به دور نگهداشتن بیماران مبتلا، معالجه و دفع حیوانات مبتلا به امراض واگیر، بلاصاحب یا مضر.

۳۲- تشریک مساعی با سازمان میراث فرهنگی در حفظ بناها و آثار باستانی روستا و همکاری با مسئولان ذی ربط برای اداره، احداث، نگهداری و بهره برداری از تاسیسات عمومی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، ورزشی و رفاهی مورد نیاز روستا در حد امکانات.

۳۳- صدور پروانه برای ساختمان هایی که در محدوده قانونی روستا ساخته می شوند با رعایت مقررات مندرج در آیین نامه مربوط به استفاده از اراضی احداث بنا و تاسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها موضوع تصویب نامه شماره ۴۹۴۰ مورخ ۲۲/۲/۱۳۵۵ و سایر مقررات.

۳۴- همکاری با شورای بخش و بخشداری به منظور بررسی و صدور پروانه های کسب.

۳۵- معرفی خانواده های بی سرپرست و بی بضاعت به سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام خمینی و مساعدت به آن ها در حد امکانات.

۳۶- همکاری در نگهداری و تسطیح راه های واقع در حریم اراضی روستا از طریق خودیاری اهالی روستا و دستگاه های ذی ربط.

۳۷- مساعدت و همکاری با کشاورزان در جهت معرفی محصولات کشاورزی و تولیدات صنعتی و صنایع دستی روستا در مراکز شهری و نمایشگاه های ذی ربط.

۳۸- پیگیری و مساعدت در جهت ایجاد موسسات خیریه و صندوق های قرض الحسنه و موسسات فرهنگی.

۳۹- همکاری با واحدهای امداد رسانی در هنگام وقوع حوادث و سوانح غیر مترقبه و بلایای طبیعی.

۴۰- گزارش پیشرفت یا عدم پیشرفت فیزیکی طرح ها به شورا و بخشدار و پیشنهاد راه کارهای مناسب برای تسریع در اجرای آن ها در جهت اجرای بند (ه) ماده (۶۸) قانون شوراها.

۴۱- همکاری با دستگاه های ذی ربط در جهت تهیه و اجرای طرح هادی روستا و تهیه پیشنهادهای لازم و تعیین کاربری اراضی واقع در روستا به منظور گنجاندن آن ها در طرح هادی و اجرای ضوابط مصوب مربوط با موافقت شورا.

۴۲- مراقبت و اهتمام کامل در نصب برگه قیمت بر روی اجناس و اجرای تصمیمات شورای اسلامی بخش و روستا نسبت به ارزانی و فراوانی خوار و بار و مواد مورد احتیاج عمومی و جلوگیری از فروش اجناس فاسد شده و معدوم نمودن آن ها با هماهنگی مراجع قانونی ذی ربط.

۴۳- همکاری با مراجع ذی ربط در جهت تسهیل دسترسی مردم روستا به آرد و نان مرغوب.

۴۴- پی گیری و ایجاد زمینه نظارت بر امور بهداشتی روستا از قبیل کشتار بهداشتی دام و عرضه گوشت.

۴۵- اجرای مقررات دهیاری که جنبه عمومی دارد و به تصویب شورا و تایید شورای اسلامی بخش رسیده، پس از اعلام برای کلیه ساکنان روستا لازم‌الرعايه است.

۴۶- پیشنهاد نام‌گذاری معابر و اماکن و تاسیسات روستا به شورا جهت بررسی و ارائه آن‌ها به شورای اسلامی بخش جهت سیر مراحل لازم.

۴۷- شناسایی زمینه‌های اشتغال و مساعدت در جهت تامین کار برای افراد جویای کار با همکاری دستگاه‌های ذی ربط.

فصل سوم - بودجه و امور مالی

ماده ۱۱- اهالی روستا به منظور تاسیس دهیاری مبلغی را به عنوان خودیاری تاسیس دهیاری به حساب بانکی دهیاری که در یکی از نزدیک‌ترین شعب بانک‌های کشور به نام دهیاری افتتاح می‌شود واریز و برگه پرداخت را همراه با درخواست اهالی و شورا به وزارت کشور ارائه می‌نمایند.

تبصره ۱- میزان سرانه نقدی خودیاری و کمک‌های غیر نقدی اهالی براساس دستورالعملی تعیین می‌شود که وزارت کشور تهیه و ابلاغ خواهد نمود.

تبصره ۲- سرمایه غیر نقدی که از طریق اهالی تامین خواهد شد عبارت است از اموال منقول و غیر منقول اعم از ماشین‌آلات، زمین، ساختمان و تاسیسات که مورد استفاده دهیاری قرار می‌گیرد.

تبصره ۳- کل سرمایه نقدی و غیر نقدی موضوع این ماده متعلق به دهیاری روستای محل است.

تبصره ۴- انتقال و واگذاری اموال و املاک دهیاری تابع آیین‌نامه مالی و معاملاتی دهیاری موضوع تبصره (۱) ماده واحده قانون تاسیس دهیاری‌های خودکفا در روستاهای کشور - مصوب ۱۳۷۷ - است.

ماده ۱۲- سال مالی دهیاری از اول فروردین ماه هر سال تا آخر اسفند ماه همان سال خواهد بود به استثنای اولین سال که آغاز آن تاریخ تاسیس دهیاری و پایان آن اسفند ماه همان سال است.

ماده ۱۳- منابع درآمد دهیاری عبارتند از:

۱- عوارض مقرر در آیین‌نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک موضوع قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، مصوب ۱۳۷۵ موضوع تصویب نامه شماره ۳۲۴۹۵ / ت ۵۲۱ ۸۲۳ - مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۰.

۲- عوارض صدور پروانه ساختمان با رعایت آیین‌نامه مندرج در بند (۱) این ماده و سایر قوانین و مقررات مربوط.

۳- دریافت وام از بانک‌ها و موسسات اعتباری با تصویب شورا و تایید شورای اسلامی بخش.

۴- درآمد حاصل از کمک های دولتی و خودیاری بخش خصوصی، اعانات و هدایا در چارچوب دستورالعمل های مربوط.

۵- وصول بهای خدماتی که دهیاری ارائه می دهد با تصویب شورا و تایید بخشدار و رعایت دستورالعمل های مربوط.

۶- کمک های دولت برای اجرای طرح های خدماتی و عمرانی در قالب بودجه سالانه کل کشور.

۷- درآمدهای ناشی از عوارض اختصاص یافته از سوی مراجع وضع عوارض به منظور ایجاد تاسیسات عمومی و دولتی در محدوده قانونی روستا و حریم آن.

ماده ۱۴- کلیه عوارض و درآمدهای دهیاری منحصرأ به مصرف همان روستا می رسد.

ماده ۱۵- حقوق ماهانه دهیار از محل بودجه شورا مندرج در ماده (۴۷) آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی روستا و نحوه انتخاب دهیار موضوع تصویب نامه شماره ۱۷۶۰ / ت ۲۱۰۶۸ - مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۴ و به استناد ماده (۹۴) قانون شوراها و با توجه به درجه دهیاری و دستورالعمل مربوط که از طریق وزارت کشور ابلاغ خواهد شد تعیین می شود.

ماده ۱۶- صدور احکام حقوقی و ماموریت و مرخصی دهیار با موافقت شورا از طریق بخشدار صورت می گیرد.

ماده ۱۷- هرگونه برداشت از وجوه و اعتبارات دهیاری در قالب بودجه مصوب سالانه و طرح های مصوب شورا با رعایت مقررات مربوط انجام می شود.

ماده ۱۸- اسناد و اوراق تعهدآور و حساب های بانکی به امضای مشترک دهیار و مسئول مالی دهیاری که ذی حساب دهیار است انجام می شود.

ماده ۱۹- دهیار مکلف است تا پایان دی ماه هر سال بودجه سال بعد دهیاری را به شورا ارائه نماید و شورا موظف است حداکثر تا نیمه اسفند ماه همان سال به بودجه پیشنهادی رسیدگی و در مورد آن اظهار نظر نماید و قبل از پایان اسفندماه بودجه مصوب را جهت اجرا به دهیاری ابلاغ نماید.

تبصره ۱- دهیار می تواند در صورت نیاز در طول سال مالی و قبل از انقضای آن نسبت به ارائه متمم یا اصلاح بودجه پیشنهادی دهیاری برای اظهار نظر و تصویب نهایی به شورا اقدام نماید.

تبصره ۲- دهیار مکلف است حداکثر تا نیمه خرداد ماه سال بعد تفریغ بودجه و صورت های مالی دهیاری را حسب اظهار نظر به شورا ارائه و شورا موظف است حداکثر تا پایان تیرماه نسبت به صورت های مالی و تفریغ بودجه شورا اعلام نظر و تصمیم مقتضی اتخاذ و مراتب را جهت اقدام لازم قانونی به دهیار ابلاغ نماید.